

บทความวิจัย**การทำแท้งและกรอบความจำเป็นในมุมมองของนักปราชญ์อิสลาม****อับดุลรอเยะ บินเซ็ง*****อาจารย์ประจำสาขาวิชากฎหมายอิสลาม สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์***บทคัดย่อ**

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบความจำเป็นและความเป็นไปได้ของการทำแท้งในมุมมองของนักปราชญ์อิสลาม เป็นการวิจัยเอกสาร ศึกษาข้อมูลจากอัลกุรอาน อัสสุนนะฮ์ ตำราฟิqhสำนักอัลหะนะฟียะฮ์ อัลมาลิกียะฮ์ อัชชาฟีอียะฮ์ อัลหะนาบิละฮ์และทัศนะของนักปราชญ์ร่วมสมัย ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ทัศนะและมุมมองตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน แล้วสรุปเป็นของค้นพบของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การทำแท้งหลังเป่าวิญญาณเป็นที่ต้องห้ามหากปราศจากความจำเป็นที่ขอบด้วยบทศาสนบัญญัติถึงขั้นสูญเสียชีวิตของมารดาแล้วอนุโลมให้ทำแท้งเพื่อเป็นการรักษาชีวิตที่มีอยู่ หากไม่เช่นนั้นถือว่าเป็นความผิดอาญาฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาส่วนการทำแท้งก่อนเป่าวิญญาณ นักปราชญ์มีทัศนะแตกต่างกันสำนักอัลหะนะฟียะฮ์ มีความเห็นเป็นสองทัศนะ คือ 1. ห้าม และ 2. อนุญาตเมื่ออายุครรภ์ยังไม่ถึงสี่เดือน สำนักอัลมาลิกียะฮ์ ห้ามในทุกขั้นตอน สำนักอัชชาฟีอียะฮ์และอัลหะนาบิละฮ์ มีความเห็นเป็นสองทัศนะ คือ 1. อนุญาต อายุครรภ์ต้องไม่ถึงสี่สัปดาห์ และ 2. ห้ามเด็ดขาด การทำแท้งเพราะกลัวความอื้อฉาว มีสองทัศนะ คือ 1.ทำได้ ต้องก่อนเป่าวิญญาณ และ 2. ไม่อนุญาต ส่วนการทำแท้งทารกมีความผิดปกติ มีสองทัศนะ คือ 1. อนุญาตเมื่อพบความผิดปกติระยะแรกของอายุครรภ์ และ 2. ไม่อนุญาต สรุปประเด็นทั้งสามกรณีข้างต้นไม่อนุญาตทำแท้งทารกหรือตัวอ่อนที่มีความสมบูรณ์หรือบกพร่อง หากขาดความจำเป็นหรือส่งผลอันตรายต่อชีวิตของหญิงผู้ตั้งครรภ์

คำสำคัญ : การทำแท้ง กรอบความจำเป็น มุมมอง นักปราชญ์อิสลาม

RESEARCH

*The perspectives of Islamic scholars on abortion and the framework of necessity**Abdulroya Benseng****Lecturer in the Department of Islamic Law, Academy of Islamic and Arabic Studies Princess of Naradhiwas University.***Abstract**

This qualitative research aims to study the framework of necessity and possibility of abortion based on Islamic scholars. The research is document-based, exploring the works of renowned Islamic scholars, including the al-Quran al-Sunnah Thesis textbook al-Hanafiah, al-Malikiah, al-Shafi'iah, and al-Hanabilah. Also, the research analysis incorporates perspectives and views derived from evidence documents and concludes with the findings of this research.

The research reveals that if the necessity of abortion is based on religious statutes and it results in the death of a pregnant woman, then it is strictly prohibited. Abortion is only permitted in order to save the life of the pregnant woman. If the decision to abort is not based on this, it implies intentional killing of the pregnant woman. As for abortion before the ensoulment of the fetus, Islamic scholars hold different views. al-Hanafiah has two perspectives: 1) complete prohibition of abortion, and 2) allowance within the first four months of pregnancy. According to al-Malikiah, all procedures related to abortion are completely forbidden. As for al-Shafi'iah and al-Hanbali, abortion is permitted within the first 40 days of pregnancy but strictly prohibited otherwise. Abortion that may result in scandal can be perceived from two perspectives: 1) allowance before ensoulment, or 2) complete prohibition. Regarding cases where abortion is deemed necessary due to fetal abnormalities, there are two perspectives: 1) allowance if the abnormalities are detected early in the pregnancy, or 2) complete prohibition. Therefore, based on the aforementioned cases, abortion is not permitted when the embryo is healthy and not abnormal, as well as when it may cause the death of the pregnant woman.

Keywords: Abortion, Necessity, Perspectives, Islamic scholars

บทนำ

ปัจจุบันประเทศได้ก้าวสู่ประเทศ 4.0 เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดี กินดีอย่างทั่วหน้า เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2560 จำนวนประชากรไทยทั้งสิ้น 65,931,550 ล้านคน แยกตามเพศได้ดังนี้ เพศชาย 32,357,808 ล้านคน เพศหญิง 33,573,742 ล้านคน หากแยกตามอายุ 60 ปี เพศชาย 317,317 ล้านคน เพศหญิง 360,778 คน รวม 678,095 คน อายุ 70 ปี เพศชาย 166,368 คน เพศหญิง 204,155 คน รวม 370,523 คน อายุ 80 ปี เพศชาย 79,853 คน เพศหญิง 114,803 คน รวม 194,656 คน (ระบบสถิติทางการทะเบียน, 2559) หนึ่งในปัจจัยที่ว่ำนั้นคือการที่กฎหมายได้เปิดช่องอนุญาตทำแท้ง เช่น สาธารณสุขได้ประกาศ “ทำแท้งได้” ไม่ผิดกฎหมายโดยมีหลักหลักเกณฑ์อายุครรภ์ระหว่าง 12 – 20 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิแม่และชีวิตของทารกในครรภ์ เมื่อวันที่ 27 กันยายน ที่ผ่านมานางสาวไตรศุลี ไตรสรณกุล รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ออกมากล่าวถึง ประกาศของกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ ให้สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้โดยไม่ถือเป็นความผิดทางอาญา แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดว่าหญิงที่ประสงค์จะยุติการตั้งครรภ์ต้องมีอายุครรภ์มาแล้วเกิน 12 สัปดาห์ แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์ให้สามารถกระทำได้ตามที่เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2565 โดยจะมีผลบังคับเมื่อพ้น 30 วันนับตั้งแต่วันประกาศ Praewpan Sirilurt (2022)

มาตรา 305 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2565 ระบุว่า หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกิน 12 สัปดาห์ แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์ สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้โดยไม่ถือเป็นความผิดทางอาญา แต่หญิงนั้นต้องได้รับคำปรึกษาจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้หญิงนั้นได้รับข้อมูลที่รอบด้านก่อนการตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์ จะมีการกำหนดขั้นตอนในการเข้ารับคำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ ซึ่งหญิงที่มีอายุครรภ์ตามเงื่อนไขสามารถแจ้งความประสงค์ต่อหน่วยบริการปรึกษาทางเลือก (ซึ่งกรมอนามัยจะประกาศรายชื่อให้ทราบต่อไป) เพื่อเข้ารับคำปรึกษาในการยุติการตั้งครรภ์ ซึ่งจะแจ้งผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่งก็ได้ โดยแจ้งด้วยตนเอง เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตามความประสงค์ การยุติการตั้งครรภ์ต้องเป็นไปภายใต้การตรวจวินิจฉัยอายุครรภ์ของหน่วยบริการปรึกษาทางเลือก โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. อายุครรภ์ต้องเกิน 12 สัปดาห์ แต่ต้องไม่เกิน 20 สัปดาห์ ให้ดำเนินการให้คำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ได้
2. ถ้าอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ แต่หากหญิงยืนยันจะยุติการตั้งครรภ์ ให้ดำเนินการเพื่อให้หญิงได้รับการยุติการตั้งครรภ์ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภา
3. อายุครรภ์เกิน 20 สัปดาห์ ให้หน่วยบริการปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ ดำเนินการเพื่อให้หญิงได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือได้รับการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม แก่การตั้งครรภ์และเลี้ยงดูบุตรต่อไป

จากประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นเห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทั่วทุกพื้นที่ ทุกประเทศต้องเผชิญกับปัญหาการทำแท้ง อย่างยิ่งในกลุ่มเด็กวัยรุ่น วัยเรียน ส่งผลทำให้รัฐบาลของประเทศ ต้องมีการวางแผน จัดตั้งงบประมาณ เพื่อจัดปัญหาหรือลดจำนวนการทำแท้งแบบไม่พึงประสงค์ให้ได้มากที่สุด ทั้งเพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงของบ้านเมือง และเป็นการรักษาเกียรติของมนุษย์ จึงเห็น ความสำคัญในศึกษาทัศนะของนักปราชญ์อิสลามตลอดจนทัศนะของผู้รู้ ผู้นำสังคมและแพทย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลทำความเข้าใจถึงโทษของการทำแท้งแก่สังคมทุกระดับ นอกจากนั้นเพื่อจะได้ข้อมูลถึงมุมมองและทัศนะของนักปราชญ์อิสลามนำมาใช้ในการทำความเข้าใจตามหลักศาสนบัญญัติได้อย่างถูกต้อง และอีกทั้งยังเป็นการรักษาสมดุลทางสังคมสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ไม่เป็นภาระของสังคม และสามารถดำรงตนอยู่ในกรอบด้วยการสร้างตนให้เป็นประโยชน์

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้ข้อมูลทางเอกสาร ประกอบด้วย อัลกุรอาน อัสสุนนะฮ์ ตำรานิพนธ์ทางการศึกษาอิสลาม เอกสารงานวิจัย เอกสารงานวิชาการและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นตำราในภาคภาษาอาหรับ และภาษาอื่น ๆ โดยตำรานิพนธ์ได้เน้นเฉพาะตำราที่ผู้แต่งสังกัดในสำนักฟิกฮ์ทั้งสี่สำนักซึ่งเป็นสำนักคิดที่ยอมรับและเป็นที่สังกัดของมุสลิมทั่วโลก คือ สำนักคิด อัลหะนะฟียะฮ์ สำนักคิด อัลมาลิกียะฮ์ สำนักคิด อัชชาฟีอียะฮ์และสำนักคิดอัลหะนาบิละฮ์ มาศึกษาวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อคิดเห็นและทัศนะต่าง ๆ ที่ได้ให้ทัศนะและมุมมอง โดยการศึกษารายละเอียดทัศนะของสำนักคิดทั้งสี่ใน ลักษณะสารบัญญัติ เจตนารมณ์ของบทศาสนบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้งเป็นการเฉพาะ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้

1- ศึกษาเอกสาร ตัวบทอัลกุรอาน อัสสุนนะฮ์ ตำรานิพนธ์ทางกฎหมายอิสลามของทั้งสี่สำนักคิด ทัศนะนักปราชญ์อิสลามในอดีต เอกสารงานวิจัย เอกสารงานวิชาการและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเน้นตำราภาคภาษาอาหรับที่เป็นต้นฉบับเป็นหลัก และภาษาอื่น ๆ รวมถึงบทความวิจัย และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้ง

2. แหล่งข้อมูล แบ่งออกเป็นสองแหล่ง

1. เป็นตำรานิพนธ์ภาคภาษาอาหรับ รวมถึงเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เป็นครอบครองเป็นเจ้าของ และจากห้องสมุดสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. เป็นตำรานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นจากระบบห้องสมุดออนไลน์ ทั้งที่เป็นภาคภาษาไทยและภาษาอาหรับ เช่น ห้องสมุดออนไลน์ “มักตะบะฮ์อัลวัคฟียะฮ์ มักตะบะฮ์ออนไลน์ อัชชามิละฮ์” เป็นต้น

วิธีการดำเนินการวิจัยและการจัดการข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษารอบความจำเป็นและความเป็นไปได้ของการทำแท้งในมุมมองนักปราชญ์อิสลามในอดีต

โดยวิธีการคัดเลือกเอกสารบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นวิจัยเป็นแบบมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ (purposive sampling) เก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้วยการศึกษาค้นคว้าโองการที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เกียรติ และบทต้องห้ามการทำลายชีวิตจากคัมภีร์อัลกุรอาน จากวจนของศาสดา (อัสสุนนะฮ์) ทัศนะของบรรดานักปราชญ์ ตลอดจนหนังสือ เอกสารตำรา งานวิจัย งานวิชาการการทำแท้ง โดยมีกระบวนการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ศึกษารวบรวมโองการจากคัมภีร์อัลกุรอาน ด้วยการจับแยกเป็นประเด็นตามลักษณะสารบัญญัติ
2. ศึกษารวบรวมวจนะของศาสดา (อัสสุนนะฮ์) ด้วยการจัดแยกเป็นประเด็น ๆ ตามลักษณะสารบัญญัติ และนำมาวิเคราะห์ ตามหลักวิชาศาสตร์ว่าด้วยหลักกฎหมายอิสลาม “อุศูล อัลฟิกฮ์”
3. ศึกษาทัศนะของนักปราชญ์จากทั้งสี่สำนักคิด ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยการแยกเป็นประเด็น ๆ ตามลักษณะสารบัญญัติเป็นหมวดหมู่
4. ศึกษาหนังสือเอกสารตำรา งานวิจัย และงานวิชาการอื่น ๆ เป็นการประกอบข้อมูลการวิจัย
5. นำข้อมูลสารบัญญัติที่จัดเป็นหมวดหมู่ของแต่ละสำนักคิด มาถอดความ วิเคราะห์ เปรียบเทียบตามลักษณะการใช้เป็นหลักฐาน ในลักษณะความถูกต้องของการใช้หลักฐาน ตามหลักวิชาศาสตร์ว่าด้วยหลักกฎหมายอิสลาม “อุศูล อัลฟิกฮ์”

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยข้อมูลที่เป็นทัศนะของนักปราชญ์อิสลามต่อการทำแท้งและกรอบความจำเป็นในมุมมองของนักปราชญ์อิสลาม ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

แนวคิดการพิจารณาคดีอาญาการทำแท้ง

การทำแท้งที่แนวคิดและเจตนาที่ปรากฏในการปฏิบัติของผู้กระทำที่ส่อไปในลักษณะจงใจกระทำให้เกิดการแท้งหรือปราศจากความตั้งใจต่อการกระทำ แต่เกิดขึ้นมาด้วยสาเหตุ รู้ไม่ถึงการณ์ หรือด้วยอุบัติเหตุ วิเคราะห์การกระทำที่ต้องรับผิดชอบหรือมีต้องรับผิดชอบในผลนั้นได้ออกเป็นสองแนวคิด

แนวคิดการพิจารณาคดีอาญาทำแท้ง ที่จำเป็นและคับขัน

เหตุฉุกเฉินจำเป็นที่หลีกเลี่ยงหรือหาทางออกไม่ได้ยกเว้นด้วยการทำแท้งนำตัวอ่อนหรือทารกออกจากครรภ์มารดา ก่อนอายุครรภ์คลอด นักปราชญ์อิสลามได้ให้ข้ออนุโลมให้ดำเนินการทำแท้งได้จัดอยู่ในหมวด

อุกฉิน อันตรายและจำเป็น เช่น การติดเชื้อในหญิงตั้งครรภ์ เพิ่มความอันตรายต่อตัวผู้หญิงเป็นโรคหัวใจ วัณโรค มะเร็ง โรคไตหรืออื่น ๆ ที่จัดว่าการตั้งครรภ์นั้นส่งผลอันตรายต่อสุขภาพของหญิงเกิดความทรุดโทรมแก่ร่างกายหรืออาจเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตของหญิงนั้น ซึ่งการทำแท้งนำทารกออกก่อนกำหนดในสภาพเสียชีวิตหรือยังไม่มีชีวิตโดยทีมแพทย์ เช่นนี้ ถือเป็นการรักษาชีวิตของหญิงผู้ตั้งครรภ์ไว้เป็นหลักสำคัญในการรักษาชีวิตที่มีอยู่สำคัญมากกว่าชีวิตที่กำลังจะมี ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขตามลักษณะบัญญัติ ของการมีความจำเป็น และอันตรายคุกคาม ไม่มีทางออกอื่นใดนอกจากด้วยการทำแท้งนำทารกในครรภ์ออกเท่านั้น (al- Nabhani, (1953 : 121); Wasfi Muhammad Ali, (1980 : 408) นักปราชญ์อิสลามได้ให้เห็นผลเป็นทัศนะของตนในการชี้ชัดทางออกของปัญหาหลักเสี่ยงอันตรายที่หนักกว่าด้วยการทำแท้งที่เป็นโทษหรืออันตรายที่น้อยกว่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะศาสนบัญญัติ ให้ตั้งบนฐานเหตุผลการรักษาผลประโยชน์ที่เหนือกว่า ด้วยการสละทิ้งผลประโยชน์ที่ด้อยกว่า ถือว่าสามารถทำแท้งได้ ท่าน al-Sayuti (1982 : 80-88) กล่าวว่า เมื่อเหตุอันตรายถึงชีวิตของหญิงตั้งครรภ์นั้นแล้ว “ให้แพทย์ทำการสอดมือเข้าไปในช่องคลอดเพื่อดึงทารกในครรภ์ออกมา” “ในกรณีที่หญิงเสียชีวิต ในสภาพตั้งครรภ์ แล้วทารกยังคงมีชีวิตอยู่ ห้ามทำการผ่าศพนาง แต่ให้ล้วงมือเข้าไปดึงทารกในครรภ์ออกมา” ท่าน Ibn Qudamah (1998,2: 413); Shalatut (n.d.: 247) ได้ให้ทัศนะในลักษณะเดียวกันว่า หากเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าทารกยังอยู่รอดปลอดภัยในครรภ์ของมารดาที่ชีวิต เพื่อรักษาสีทธิประโยชน์ที่สำคัญกว่า หลักกฎหมายศาสนบัญญัติได้นิยามเป็นกฎทั่วไป สั่งให้เลือกทำในสิ่งที่เป็นความผิตน้อยกว่า โดยละเว้นทำความผิตในสิ่งที่เป็นความผิตเหนือกว่า

สาระสำคัญของประเด็น คือ การรักษาชีวิตที่มีอยู่ ห้ามกระทำการใดที่ก้าวล่วงละเมิดชีวิตนั้น โดยการพยายามรักษาชีวิตใหม่ให้คงด้วยด้วยเช่นกัน เมื่อใดที่เกิดข้อกังขาระหว่างสองชีวิตให้ถือเอาชีวิตที่มีอยู่แล้วเป็นหลักสำคัญในการปกป้องรักษา Ibn Qudamah (1998, 2 : 413); al- Qaisi (1997 : 150) กล่าวว่าข้อจำกัดในการล้วงมือดึงทารกออกจากช่องคลอดของหญิงไม่ให้กระทำการเช่นนั้นโดยนายแพทย์หรือผู้ชาย แต่ให้กระทำโดย แพทย์หญิง เนื่องจากไม่ประสงค์ให้มือของผู้ชายเข้าสัมผัสกับอวัยวะเพศของผู้หญิง แต่จงใช้ให้ผู้หญิงเป็นผู้ลงมือ ทำกันเอง ในกรณีไม่มีผู้หญิงอยู่ปล่อยให้นางตายในสภาพถูกทิ้งให้อยู่กับลูกในครรภ์ จากนั้นก็จงนำแม่ฝังไปพร้อมกับลูกในครรภ์

แนวคิดการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการทำแท้งทางอาญาที่มีเจตนาฆ่าชีวิต

การยกเลิกสภาพทารกในครรภ์ที่มีชีวิตอยู่ ด้วยเจตนาเพื่อยุติการตั้งครรภ์โดยเหตุผลเพื่อหนีปัญหาความยากลำบาก และหรือความไม่พร้อมเป็นเหตุผลในการทำแท้ง จะเห็นว่าการมีชีวิตหรือยังไม่มีชีวิตของทารกเริ่มต้นนับ ณ เวลาใดท่าน Shalatut (n.d.: 247) ได้ตั้งคำถามการเริ่มต้นตั้งแต่น้ำอสุจิของผู้ชายเข้าไปทำปฏิกริยาปฏิสนธิกับไข่ของผู้หญิงแล้วเข้าไปฝังในผนังมดลูก หรือนับตั้งแต่วินาทีที่วิญญาณถูกเสกเข้าไปใน

ก่อนเนื้อจนเกิดการเคลื่อนไหวเป็นครั้งแรก ดังนั้นการกระทำใดที่ก่อให้เกิดการแท้งก่อนการเป่าวิญญาณโดยมีเจตนาร้าย นับว่าเป็นการฆ่าชีวิต หรือจะนับว่าเป็นการมีชีวิตได้ต้องหลังจากการเป่าวิญญาณเข้าสู่ร่างกายเสียก่อน จากข้อคำถามนี้บรรดานักปราชญ์ได้มีทัศนะเกี่ยวกับการพิจารณาคดีการทำแท้ง แบ่งออกเป็นสองสภาพ คือ สภาพการทำแท้งหลังจากเป่าวิญญาณและสภาพการทำแท้งก่อนการเป่าวิญญาณ ดังนี้

1. การทำแท้งหลังจากเป่าวิญญาณ

การกระทำใด ๆ มีเจตนาของการกระทำนั้นเพื่อให้เกิดการแท้งของตัวอ่อนตกออกเสียชีวิต นักปราชญ์อิสลามมีความเห็นพ้องต้องกันอย่างเป็นเอกฉันท์ว่า ต้องห้าม ถือว่าเป็นการฆ่าวิญญาณอันบริสุทธิ์ ต้องรับผิดชอบในการกระทำความผิดที่วานั้น กล่าวคือ ภายหลังจากอายุครรภ์ครบสิบหกสัปดาห์หรือสี่เดือน al-Ramli (1967, 8 : 442); an- Nawawi (n.d, 6 : 191) และ Ibn Qudamah (1998, 9 : 558) กล่าวว่า “เมื่อหญิงตั้งครรภ์แล้วได้รับประทานยาส่งผลให้เกิดการแท้งลูก เช่นนี้นางจำต้องจ่ายدياتะฮ์ “สินไหมทดแทน” ด้วยการปล่อยทาสรับอิสรภาพและจะต้องห้ามรับมรดกจากทารกนั้น”

2. การทำแท้งก่อนการเป่าวิญญาณ

สำหรับการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการทำแท้งก่อนเป่าวิญญาณเข้าสู่ร่างกายนั้น นักปราชญ์อิสลามได้มีทัศนะและมุมมองที่แตกต่างออกเป็นทัศนะ ดังนี้

2.1 ทัศนะสำนักอัลหะนะฟียะฮ์

ได้มีทัศนะต่อการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการทำแท้งในลักษณะนี้ออกเป็นสองแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง ต้องห้าม โดยให้เริ่มนับตั้งแต่น้ำอสุจิของชายได้หลังเข้าไปในช่องคลอดและเข้าสู่มดลูกของผู้หญิง ส่งผลให้น้ำอสุจิผสมกับไข่ในครรภ์ แล้วเกิดการปฏิสนธิ ถือเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการเป็นตัวอ่อน เป็นทัศนะของนักปราชญ์ อาลี บิน มุซาและอิบนุ วัหฺบาน ดังปรากฏในฟัตวา al-Fatawa al-Khaniah ว่า “ถ้าทารกถูกทำแท้งด้วยสาเหตุของการรักษา ก่อนสภาพการเป็นทารกที่เป็นรูปร่างชัดเจน เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นบาปเป็นแต่ประการใด แต่หากเกิดจากการกระทำที่มีเจตนาในการทำลายไข่ น้ำเชื้ออสุจิ เช่นนี้ผู้กระทำโดยมีเจตนาต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ตนได้กระทำ (คือต้องถูกลงโทษ หรือถูกปรับโทษ) เพราะเป็นการกระทำที่ไม่อนุมัติตามลักษณะของบทบัญญัติ เช่นนี้ต้องรับโทษในอัตราโทษที่ไม่น้อยไปกว่าอัตราการทำบาปฆ่าชีวิต (Nizham, n.d, 3 : 410)

ปรากฏในตำรา Rad al-Mukhtar นักปราชญ์ได้มีทัศนะที่แตกต่างกัน เช่น ท่านอาลี อิบนุ มุซา กล่าวว่า “เป็นการกระทำที่น่ารังเกียจมาก เพราะน้ำอสุจิที่ตกลงไปในครรภ์นั้น แม้มันยังไม่มีชีวิต แต่ในหลักความเป็นจริงแล้วนั้นถือว่ามันมีชีวิตที่มีเกียรติ จึงต้องดำเนินการรักษาปกป้องและให้เกียรติตามกฎแห่งการมีชีวิต ดังนั้นจึงเป็นที่ต้องห้าม “ฮะรอม” ทำแท้ง” ในขณะที่เดียวกันท่านอิบนุวัหฺบาน ได้กล่าวว่า “อนุญาต

ให้ทำแท้งได้ในกรณีมีความจำเป็นเท่านั้น การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ไม่ถือเป็นความผิดเป็นแต่อย่างใด” (Ibn Abidin, 2003, 3 : 176)

แนวทางที่สอง อนุญาตให้ทำแท้ง ในกรณีอายุทารกในครรภ์ยังไม่ถึงสี่เดือน ดังปรากฏในตำรา Fath al-Qadeer ว่า “หญิงหม้ายที่ถูกขายเป็นทาส ในกรณีนางตั้งครรภ์การแท้งบุตรหลังจากตั้งครรภ์ของนาง เป็นที่อนุญาต ตราบใดที่ไม่มีการเป่าวิญญาณ อีกทัศนะหนึ่ง ได้กล่าวว่า สามารถกระทำได้ก่อนอายุครรภ์สี่สิบวัน ท่าน Ibn Humam (1970, 2: 495) ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้โดยกล่าวให้ทัศนะว่า ในตำรา al-Durr al-Mukhtar บันทึกไว้ว่า “อนุญาตให้ทำแท้งได้ก่อนสี่เดือนแม้ริยากระทำไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามีก็ตาม” ท่าน Ibn Abidin (2003, 3: 176) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำถามที่ว่าหญิงสามารถทำแท้งหลังจากทราบการตั้งครรภ์ได้หรือไม่ ? ท่านตอบว่า ใช่สามารถทำแท้งได้ ตราบใดที่ระยะเวลาการตั้งครรภ์ยังไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวัน”

ทั้งสองแนวทางที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นแนวทางของสำนักหะนะฟียะ ซึ่งในระหว่างการศึกษาข้อมูลของสำนักหะนะฟียะ เห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่คล้ายกับทัศนะของสำนักอัชชาฟีอียะฮ์ คือ อนุญาตให้ทำแท้งก่อนการเป่าวิญญาณและไม่ถือเป็นความผิดทางอาญาเป็นแต่อย่างใด ซึ่งพบว่าสำนักอัชชาฟีอียะฮ์เห็นพ้องต้องกันในการกำหนดระยะเวลาการตั้งครรภ์ที่มีการสร้างรูปแบบหน้าตาของทารกนั้นอยู่ที่เกณฑ์อายุครรภ์สี่สิบวันส่วนสำนักหะนะฟียะ ไม่ปรากฏความเห็นเหมือนกับทัศนะของสำนักอัชชาฟีอียะฮ์เป็นแต่อย่างใด พบว่านักปราชญ์ในสำนักนี้ บ้างก็ให้ถ้อยระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันเป็นวันแห่งการมีรูปร่าง มีวิญญาณ บ้างก็เห็นว่าต้องมีระยะเวลาที่ไม่เกินสี่สิบวันหรือมากกว่านั้นเล็กน้อยอย่างนี้ เป็นต้น

หลังจากศึกษาข้อมูลของสำนักนี้แล้ว ผู้วิจัยพบว่าสำนักหะนะฟียะ ห้ามทำแท้งในทุกกรณีทุกช่วงเวลา หลังจากถูกเป่าวิญญาณแล้วก็ตาม ซึ่งเป็นทัศนะของ Ibn Abidin (2003, 2 : 495)

2.2 สำนักสำนักมัลิกียะฮ์

ทัศนะที่มีต่อการทำแท้ง ตามทัศนะของสำนักนี้เห็นว่าเป็นที่ต้องห้าม “**หะรอม**” ในทุกขั้นตอนของการเจริญเติบโตของเนื้อเยื่อ ซึ่งการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการทำแท้ง เป็นที่ต้องห้ามในทุกขั้นตอนและมีความเข้มงวดในประเด็นนี้มาก หากเมื่อใดที่มีความจำเป็นแล้ว อัตราการอนุญาตการทำแท้ง ขึ้นที่เบาที่สุดอยู่ในชั้นอุกม เป็นมักโรห์ “**น่ารังเกียจ**”

เพราะเห็นการกระทำที่ส่งผลทำให้แท้ง ในสภาพการเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตนั้น ได้เริ่มต้นจากการปฏิสนธิ Hashem Jamil (1989: 106) ปรากฏในตำราของ al-Dasoqi (n.d, 2: 266-268) ได้ใช้ทัศนะของ al-Dardir กล่าวว่า “หากเป็นระยะเวลาก่อนสี่สิบวันถือว่าเป็นที่ยอมรับ หากกระทำหลังจากสี่สิบวันแล้วนั้น ถือเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ” ท่าน Ibn Juz'a (1977: 141) ได้กล่าวว่า “ เมื่อใดที่มดลูกได้นำเข้าอย่างสมบูรณ์แล้วไม่เป็นที่อนุมัติทำให้เกิดการแท้ง”

ดังนั้นจะเห็นว่าสำนักนี้ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าห้ามทำแท้งในทุกขั้นตอนของกระบวนการสร้างมนุษย์ โดยเริ่มตั้งแต่การหลั่งออกของน้ำอสุจิของผู้ชายเข้าสู่ครรภ์ของสตรีเป็นต้นไป

2.3 ทศนะสำนักอัสซาฟิอียะฮ์

เห็นว่าอนุญาตให้ทำแท้งได้ トラバใดก่อนเลือดนั้นยังไม่ถึงขั้นกระบวนการเป่าวิญญาณ หากกระบวนการถึงขั้นเป่าวิญญาณแล้ว ห้ามมิให้ทำแท้งอีกต่อไป นอกจากนั้นยังได้ให้ทัศนะอีกว่า เมื่อใดที่วิวัฒนาการของทารกมีมากขึ้นสภาพของทารกในครรภ์มีอัตราความสมบูรณ์มากขึ้นเท่าใด เท่ากับความศักดิ์สิทธิ์ความมีเกียรติก็มีเพิ่มขึ้นเท่านั้น (Ramli, 1967, 8 : 448) จะพบว่าเกียรติความเป็นมนุษย์ ได้เริ่มขึ้นหลังจากอายุครรภ์ผ่านไปสี่สัปดาห์ ตามรายงานของท่าน Huzaifah bin Asheed al-Ghaffari ที่เขากล่าวว่า ฉันได้ยินท่านเราะซูลุลลอฮ์กล่าวความว่า “ในเมื่อสเปิร์มได้ผ่านไปเป็นระยะเป็นเวลาถึงสี่สัปดาห์ อัลลอฮ์ได้ส่งมะลาอิกะฮ์ท่านหนึ่งไปที่นั่น และอัลลอฮ์ทรงพรรณนาออกแบบ สร้างปราสาท หู ประสาทตา เนื้อหนัง กระดูก เป็นที่เรียบร้อยสมบูรณ์ แล้วมะลาอิกะฮ์ได้ถามพระองค์อัลลอฮ์ว่า เป็นเพศชายหรือเพศหญิง? ว่าแล้วพระเจ้าของพวกเจ้าจะทรงกำหนดสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ และมะลาอิกะฮ์เขียนบันทึกสิ่งที่เกี่ยวข้อง” (an-Nawawi, n.d, 16: 193)

กรณีในสภาพทารกมีวิญญาณถูกเป่าเข้าไปในร่างแล้วนั้น ห้ามกระทำการใดที่ส่งผลให้ทารกตกออกเสียชีวิตเป็นอันขาด เพราะการกระทำที่ว่านั้นถือเป็นการกระทำอาชญากรรม (Ramli, 1967, 8 : 448)

ตามได้กล่าวมาข้างต้น นักปราชญ์สำนักอัสซาฟิอียะฮ์ เห็นว่าการทำแท้งตัวอ่อนหลังจากวิญญาณถูกเป่าเข้าสู่ร่างกายแล้วเป็นสิ่งที่ต้องห้าม ท่าน al-Ghazali (1999, 2 : 47) ได้มีทัศนะว่าการทำแท้งนั้นเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนก่อนเป่าวิญญาณหรือขั้นตอนหลังจากเป่าวิญญาณ ถือว่าการทำแท้งต้องห้าม และถือเป็นการทำอาชญากรรมต่อสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่

วิเคราะห์จากข้อมูลข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นข้างต้น ตามสำนักอัสซาฟิอียะฮ์นั้นสามารถดำเนินการได้ในสองทิศทาง คือ

ทิศทางที่หนึ่ง トラバใดที่ทารกในครรภ์มีอายุครรภ์ยังไม่ถึงสี่สัปดาห์ นักปราชญ์ส่วนใหญ่อนุญาตให้ทำแท้ง แต่ไม่ส่งเสริมให้กระทำ

ทิศทางที่สอง ทศนะของอิหม่าม al-Ghazali ห้ามทำแท้งโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นก่อนเป่าวิญญาณหรือเป่าวิญญาณ

2.4 ทศนะสำนักหะนาฟีละฮ์

ทัศนะของนักปราชญ์สำนักนี้ในการกำหนดความเห็นถึงฮุกุมการทำแท้งที่แตกต่างกัน บ้างก็เห็นว่าสามารถทำแท้งได้ トラバใดที่ยังไม่มีสภาพบุคคลที่สมบูรณ์ กล่าวคือ トラバเท่าที่ยังมีอายุครรภ์ไม่ครบสี่สัปดาห์ ตามที่ปรากฏในตำรา al-Mughni ว่า “ผู้ใดต่อยท้องหญิงมีครรภ์ แล้วส่งผลให้ตก ลูก เช่นนั้นจำต้อง

จ่าย อัลกิฟาระฮ์” หรือเมื่อใดที่หญิงตั้งครรภ์รับประทานยา แล้วส่งผลให้ตกลูกแท้งออกมา นางเป็นที่ต้องห้ามรับมรดก” (Ibn Qudamah, 1998, 9 : 558) ปรากฏในตำรา al-Rawd al- Murbia’ bi Sharh al-Mustaqnia’ ว่า “อนุญาตให้หญิงนำออกก่อนเลือดในมดลูกก่อนถึงอายุครรภ์สี่สิบวัน” (Shar fuddin, 1380, 2 : 316)

หลังจากได้ค้นคว้าศึกษาพบว่าทัศนะของสำนักนี้ มีทัศนะคล้าย ๆ กับทัศนะของสำนักอัสชาฟี อียะฮ์ และอัลหะนะฟียะฮ์โดยทัศนะส่วนใหญ่อนุญาตทำแท้งเมื่อระยะเวลาการตั้งครรภ์ก่อนถึงช่วงอายุครรภ์สี่สิบวัน (al-Murtadha, 1949, 5: 257)

3. แนวคิดการทำแท้งเป็นเพราะกลัวเรื่องอื้อฉาวขายหน้าต่อสังคม

นักปราชญ์อิสลามได้มีความเห็นต่อการทำแท้งที่ผลเกิดจากการกระทำสำส่อนของชายหญิง ในลักษณะผิดประเวณี การกระทำเช่นนั้นส่งผลให้เกิดความอื้อฉาว อายุต่อสังคม ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ติอย่างปกติสุขในหลาย ๆ ด้าน เช่น ไม่มีชายมารับรองบุตรที่ตนกำลังตั้งครรภ์ ส่งผลกระทบต่อการเรียน การใช้ชีวิต ประจำวันและอื่น ๆ จำเป็นต้องกำจัดเพื่อเป็นการปกปิดความอื้อฉาว รักษาเกียรติของครอบครัว ด้วยการอาศัยช่องทางทำแท้งนำก่อนเลือดหรือตัวอ่อนออกมา เช่นนี้ เห็นว่าศาสนบัญญัติไม่อนุมัติกระทำการเช่นนั้นได้ เพราะเป็นการกระทำที่ขาดเหตุผลอันชอบด้วยศาสนบัญญัติ เพราะเพียงใช้การทำแท้งเป็นเหตุผลเพื่อปกปิดพฤติกรรมชั่วของตนเท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นเหตุผลที่ส่งผลเสียในด้านอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ต่อประเด็นนี้แม้ว่าจะปรากฏทัศนะของนักปราชญ์บางท่านได้ให้ทัศนะ ว่าสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องกระทำก่อนการเป่าวิญญาณเข้าสู่ร่างกายหรือก่อนการเป็นรูปร่างมนุษย์ สำหรับการตั้งครรภ์ของหญิงที่มีเกียรติบริสุทธิ์ นางเป็นผู้มีความรังเกียจการทำผิดประเวณีสำส่อน เมื่อเกิดกับนางในสภาพถูกขืนใจข่มขืน แล้วตั้งครรภ์จากการกระทำที่ว่านั้น โดยนางมีเจตนาปกปิดความอื้อฉาวจากการทำล่วงประเวณีอย่างนี้เป็นต้น ท่าน al-Ramli (1967, 8 : 442) กล่าวว่า “เมื่อใดที่สเปิร์ม (น้ำอสุจิ) ที่มาจากการกระทำที่ผิดประเวณีเกิดการตั้งครรภ์แล้วให้อนุมานว่าสามารถทำแท้งได้ トラบใดที่ยังไม่ถึงอายุครรภ์การเป่าวิญญาณ แต่เมื่อใดได้ปล่อยดำเนินให้กระทั่งถึงระยะเวลา การเป่าวิญญาณเข้าในร่างการทารกแล้ว เช่นนี้ ถือว่าเป็นที่ต้องห้าม “หะรอม” ทำแท้ง”

นักปราชญ์บางท่าน เห็นว่า ไม่อนุญาตทำแท้งทารกที่เกิดมาจากการกระทำผิดประเวณี แล้วส่งผลเกรงกลัวต่อคำประณาม เกิดความอับอายในความอื้อฉาว ในทุกกรณี กรณีเช่นนี้ถือเป็นความผิดของหญิงและชายคู่ผิดประเวณี ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนต่อหน้าอัลลอฮ์ในวันกิยามะฮ์ หญิงนั้นต้องแบกรับในสิ่งที่ตนกระทำ แม้ในความเป็นจริง เจตนาและความรู้สึกของหญิงผู้ตั้งครรภ์นั้นประสงค์ให้ตนเองหลุดพ้นจากภาระความรับผิดชอบของตนโดยด่วน จะเห็นว่าทารกที่เกิดมาจากการกระทำผิดประเวณีนั้น เป็นผู้บริสุทธิ์ ไร้

ความผิด โดยไม่จัดเป็นโทษของการที่ผู้หนึ่งที่ต้องรับผิดชอบในความผิดที่ตนไม่ได้เป็นผู้กระทำ จึงไม่อาจทำโทษเขาได้ ในขณะที่การไม่ต้องรับผิดชอบความผิดที่หญิงนั้นกระทำเป็นอย่างใด อัลลอฮ์ผู้ทรงกล่าวความว่า

“ผู้ใดได้พบแนวทางที่ถูกต้อง แท้จริงเขาจะอยู่ในทางนั้นเพื่อตัวเขาเอง และไม่มีผู้แบกภาระใดที่จะแบกภาระของผู้อื่นได้ และเรามีเคยลงโทษผู้ใด จนกว่าเราจะแต่งตั้งเราะซูลมา”

ซูเราะฮ์อัลอิสรอ, 17: 15

จากอายะฮ์ข้างต้นเห็นได้ว่าอัลลอฮ์ได้ทรงบอกอย่างชัดแจ้งถึงการที่ผู้หนึ่งต้องไม่รับผิดชอบในส่วนที่ผู้อื่นได้ก่อกระทำไว้ ดังปรากฏในสำนวน *لَا تَزِرُ وَزَرَ أُخْرَى* “อย่าแบกรับภาระบาปของอื่น” ดังอุทาหรณ์ปรากฏการณ์ของ al-Ghamdiyah ว่าหญิงที่ตั้งครรภ์จากการสำส่อนไม่มีสิทธิ์ในการแก้โทษการที่ตนได้เข้าหาท่านเราะซูลเพื่อเรียนถามเรื่องที่เกิดขึ้นนาง แล้วท่านเราะซูลได้ถามถึงพฤติกรรมของนาง นางได้กล่าวตอบไปว่าได้ตั้งครรภ์จากการทำผิดประเวณี จะเห็นว่าท่านนบีไม่ทรงถามเกี่ยวกับอายุครรภ์เป็นแต่ประการใด “ครั้นเมื่อนาง al-Ghamdiyah ได้เข้ามาหาท่านนบีอีก นางกล่าวว่า โอ้ ศาสนทูตของอัลลอฮ์ฉันได้ล่วงละเมิดประเวณี ดังนั้นท่านจงชำระความผิดของฉันให้บริสุทธิ์ด้วยเถิด ปรากฏว่าท่านนบีปฏิเสธที่จะรับฟังและปฏิบัติตามคำขอของนาง แต่ได้สั่งให้นางออกไป จนกว่าจะคลอดบุตร เมื่อนางได้คลอดบุตร ก็ได้กลับมาหาท่านนบีอีกครั้ง นางกล่าวว่า ฉันได้คลอดบุตรแล้ว ทันใดนั้น ท่านนบีได้กล่าวว่า จงออกไปแล้วไปจัดการให้นมบุตรของเจ้า จนกว่าจะบุตรหย่านม...” (Abi Dawood, 1988, 4 : 450)

จากหะดีษข้างต้น เห็นได้ว่าท่านนบีไม่ได้ลงโทษนาง al-Ghamdiyah ในขณะที่นางตั้งครรภ์อยู่ ไม่ว่าการมีอยู่ของการจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ซึ่งแน่นอนการไม่ลงโทษนางในระหว่างการตั้งครรภ์นั้นย่อมส่งผลอันตรายต่อทารกในครรภ์อย่างแน่นอน

จึงเห็นว่าการที่นบีไม่ลงโทษนางในขณะนั้น ชี้ให้เห็นว่าไม่เป็นที่อนุมัติให้ดำเนินการใด ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการแท้งหรืออาจส่งผลเกิดการทำแท้งทารกที่เกิดมาจากการกระทำผิดประเวณีของหญิง ปรากฏการณ์เช่นนี้ ถือเป็นการอุดช่องโหว่สำหรับผู้ทำความผิดแล้วรู้สำนึกในความผิดของตน al- Boti (1966, 272); al-Nawawi (n.d, 11 : 201) กล่าวว่า “สตรีมีครรภ์จากการผิดประเวณีไม่ต้องรับโทษ ด้วยการถูกขว้างด้วยก้อนหินจนกว่านางจะเสร็จสิ้นจากการตั้งครรภ์ของนางนั้นเสียก่อน ไม่ว่านางจะตั้งครรภ์จากการทำผิดประเวณีหรือด้วยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เป็นมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ เพราะไม่ประสงค์ให้ผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของทารกในครรภ์ จากอาการเจ็บปวดของนางที่อาจเกิดจากการถูกขว้างก้อนหินนั่นเอง

ดังนั้นหญิงที่ตั้งครรภ์ด้วยการทำผิดประเวณี ไม่เป็นที่อนุมัติให้ทำแท้ง ด้วยเหตุผลเพราะกลัวความอื้อฉาว อับอายขึ้นหน้าต่อสังคม ซึ่งจะแตกต่างกับกรณีการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการถูกข่มขืน จนทำให้

ตั้งครรภ์กรณีมีความจำเป็นที่ถึงขั้นหากไม่ทำแท้ง จะส่งผลกระทบต่อที่ยิ่งใหญ่หรืออันตรายมากกว่า เช่นนี้สามารถทำแท้งได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของหลักความจำเป็น ท่าน al- Boti (1988, 87-89) ให้เงื่อนไขดังนี้

1. หากไม่ทำแท้งส่งผลให้สุขภาพหรือชีวิตของหญิงนั้นเกิดอันตรายอย่างชัดเจน
2. เมื่อหมอผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำวินิจฉัยแล้วว่า หากยังคงปล่อยให้ตั้งครรภ์ต่อไปส่งผลเกิดอันตรายต่อหญิงผู้ตั้งครรภ์
3. วิเคราะห์ได้ว่าหากปล่อยให้กำเนิดออกมาแล้วก่อนให้เกิดอันตรายแก่ทารกได้ เช่น วิเคราะห์แล้วทารกอาจขาดนมจากมารดา หรือผู้เป็นบิดาไม่มีความสามารถในการจัดหาให้นมจากที่อื่นได้
4. หมอผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำวินิจฉัยอย่างถูกต้องแล้วว่า หากจะเกิดออกมาพิการ ทั้งร่างกายหรือสติปัญญา
5. หญิงผู้ตั้งครรภ์ได้ประเมินตนเองบนพื้นฐานข้อมูลที่ต้องแล้วว่าตนเองขาดความสมบูรณ์ทางด้านสุขภาพ กำลังกายในการแบกรับภาวะการตั้งครรภ์ ส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ตนและทารกได้
6. หากเธอไม่สามารถปกป้องหรือปิดกั้นการตั้งครรภ์หรือปฏิบัติการใดสามารถป้องกันอันตรายจากพื้นที่นั้นแล้ว ให้นางเดินทางจากพื้นที่อยู่อาศัย ไปยังพื้นที่อื่นเป็นการชั่วคราวโดยไม่มีอันตรายหรือเรื่องอื้อฉาวหรือดำเนินการแต่งงานกับชายที่เป็นสาเหตุแห่งการตั้งครรภ์
7. เมื่อปรากฏอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนาง เช่น ถูกข่มขู่ฆ่าเอาชีวิต หากเมื่อพบภรรยาถูกริบหรือเกรงว่าคดีจะถึงศาล แล้วจะถูกดำเนินการตามกฎหมายอย่างนี้เป็นต้น หากเกิดสถานการณ์เช่นนี้อนุญาตให้นางดำเนินการทำแท้งทารกก่อนถูกเสกเป่าวิญญาณ al- Qaisi,(1997,304)

จากเงื่อนไขที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นส่วนที่ประเมินตามลักษณะการกำหนดลักษณะสุขุมที่จัดอยู่ในชั้นความคับขันจำเป็น อันส่งผลต่อการอนุมัติให้ทำแท้งได้ ทั้งในหญิงที่ตั้งครรภ์จากการทำผิดประเวณีและหญิงผู้ที่มีการสมรสสุกนิติกรรมถูกต้องสมบูรณ์ โดยการใช้หลักพิจารณาดีของการสมรสที่ถูกต้อง al- Boti,(1988,89)

4. แนวคิดการพิจารณาดีเกี่ยวกับการทำแท้งของทารกในครรภ์ที่มีรูปร่างผิดปกติ

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการแพทย์ปัจจุบันสามารถทำการตรวจด้วยระบบอัลตราซาวด์และด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์อื่น ๆ ที่ใช้โดยแพทย์ทั่วโลก สามารถแสกนตรวจหาความสมบูรณ์หรือความผิดปกติของน้ำเชื้ออสุจิ ไข่ ด้วยเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ทำให้สามารถตรวจทราบถึงความผิดปกติของระบบประสาท ระบบโครงร่าง หรือโรคบางอย่างของระบบย่อยอาหารและอื่น ๆ ของทารกในครรภ์ได้อย่างแม่นยำ สามารถวิเคราะห์ ทำนายอาการที่จะเกิดขึ้นจากความผิดปกติต่อตัวอ่อนว่าต้องเกิดมาป่วย ด้วยโรคชนิดใด เกิดมาแล้วมีชีวิตการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หรือไม่ไปตามกระบวนการปกติ จะกลายเป็นความทุกข์ทรมาน ความ

ทุกข์ยากแก่ตัวของทารก ครอบครัวสังคม และประเทศชาติ ในกรณีเช่นนี้เมื่อสามารถรับรู้เรื่องตั้งแต่เบื้องต้นของอายุครรภ์

ทัศนะของนักปราชญ์อิสลามที่มีมุมมองต่อประเด็นนี้ ว่าได้มีทัศนะที่ “อนุญาต” ให้ทำแท้งและแท้งลูกในครรภ์นั้นได้หรือไม่ประการใด ? จากคำถามนี้ กล่าวคือจำเป็นต้องหาคำตอบและอธิบายหลักการนี้ได้ ดังนี้

นักปราชญ์บางท่าน ได้มีความเห็นต่อประเด็นนี้ ไปในทิศทางอนุญาตให้ทำแท้งทารกในครรภ์ได้เมื่อใดที่ค้นพบความผิดปกติในระยะแรกของการตั้งครรภ์ กล่าวคือก่อนถึงระยะของการเป่าลมหายใจใส่วิญญาณ ถือว่าเป็นเหตุผลอ้างการอนุมัติในการทำแท้งบุตรและหรือนำก้อนเลือดที่อยู่ในครรภ์มดลูกออกมาได้ โดยเห็นว่าสาเหตุนี้เป็นช่องทางแห่งการอนุโลมทำแท้ง ทัศนะและมกรอบมุมมองนี้ ท่าน Shalatut (n.d, : 232-233) เห็นว่าเป็นทัศนะที่ขาดความน่าเชื่อถือและเป็นทัศนะที่อ่อน

ส่วนนักปราชญ์บางท่านมีความเห็นแย้งกับทัศนะของนักปราชญ์ข้างต้น เห็นว่า “ไม่เป็นที่อนุญาต” ให้ทำแท้งในทุกกรณีและในทุกระยะ ทุกขั้นตอนการตั้งครรภ์ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม การอ้างเหตุและข้อมูลด้วยกระบวนการทางการแพทย์และเครื่องมือเทคโนโลยีนั้น เป็นเหตุผลที่ไม่ได้ตั้งอยู่หลักฐานของความเป็นจริง สามารถเชื่อถือได้ แต่เป็นเพียงการตั้งอยู่ฐานของการคาดคะเน ซึ่งแพทย์ได้ใช้ตรรกะเพื่อเป็นการเตือนตามหลักการที่ได้ศึกษา อีกทั้งเป็นการป้องกันไว้ก่อนซึ่งไม่ใช่ความเป็นจริง (al- Boti, 1988 : 94)

5. ความคิดเห็นที่ถูกต้องที่สุด

ภายหลังจากได้นำเสนอทัศนะของนักปราชญ์อิสลามทั้งสองทัศนะ กล่าวคือทัศนะที่อนุญาตทำแท้งกับทัศนะที่ไม่อนุญาตทำแท้ง แล้วนั้น เห็นว่าน้ำหนักในการอธิบายเป็นทางออกของปัญหานั้น คือ ทัศนะที่ห้ามทำแท้งทารกหรือนำก้อนเลือดออกจากครรภ์ เนื่องจากมีข้อมูลการวิเคราะห์ เห็นถึงความผิดปกติของทารกที่จะถือกำเนิดออกมาอยู่รอดมีชีวิตอยู่ได้หลังคลอดในสภาพที่ขาดความสมบูรณ์ดังเช่นทารกปกติทั่วไป ด้วยเหตุผลที่ว่าตัวอ่อนในครรภ์มีพัฒนาการเกิดมาเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์นั้นมีสิทธิและมีเกียรติที่จะอยู่ในได้อย่างสมบูรณ์ ห้ามกระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต จึงไม่ควรอนุญาตหรือยอมให้ฆ่าวิญญาณที่อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดให้มีชีวิตอยู่ด้วยความพร้อมหรือมีโรคภัย จะเห็นว่าข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่นอกเหนือข้อมูลหลักฐานที่มาจากพระองค์อัลลอฮ์นั้นมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อน หรือเพราะปัญญาที่เห็นได้บดบังความจริงที่จะเกิดขึ้น ความผิดพลาดหรือการบิดเบือนที่ได้ข้อมูลจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ไม่อาจไปจะถึงในสิ่งที่มนุษย์ไม่รู้ในกำหนดการและสภาพจริงที่เกิดจากการดำเนินการอัลลอฮ์

ดังนั้น เป็นที่แน่ชัดว่า อิสลามไม่อนุญาตให้มีการทำแท้งทารกหรือตัวอ่อนที่มีความบกพร่อง แม้ว่าตัวอ่อนในครรภ์จะมีรูปร่างผิดปกติโดยเซลล์ก็ตาม ยกเว้นในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและมีข้อมูลที่ชัดเจน ดังนั้น สำหรับศาสนาอิสลามอนุญาตให้คู่สมรสใช้วิธีป้องกันในการจัดระเบียบลูกหลานด้วยวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพราะเกรงกลัวความยากจน อนาคตหรืออื่น ๆ เป็นต้น อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวความว่า “และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ

ของพวกเขาเพราะกลัวความยากจน เราให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาและแก่พวกเจ้าโดยเฉพาะ แท้จริงการฆ่าพวกเขา^๕นั้นเป็นความผิดอันใหญ่หลวง”

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยประเด็นการทำแท้งและกรอบความจำเป็นในมุมมองของนักปราชญ์อิสลาม พบว่า นักวิชาการทั้งสี่สำนักมีทัศนะในประเด็นบางประเด็นเหมือนกันและต่างกัน ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์หลักฐานของแต่ละสำนัก สามารถสรุปผลการวิจัยในประเด็นความคับขันเป็นท่อนุโลมทำแท้งเพื่อรักษาชีวิตที่มีอยู่ แตกหากมีเจตนาทำลายชีวิตปราศจากความคับขันถือเป็นความผิดทางอาชญาฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา การทำแท้งหลังเป่าวิญญานเป็นที่ต้องห้าม ส่วนก่อนการเป่าวิญญาน มีทัศนะแตกต่างกัน อัลหะนะฟียะฮ์มีความเห็นเป็นสองทัศนะคือต้องห้ามและอนุญาตเมื่ออายุครรภ์ยังไม่ถึงสี่เดือน อัลมาลิกียะฮ์ เห็นว่าต้องห้ามในทุกขั้นตอน อัชชาฟีอียะฮ์ และอัลหะนาบิลียะฮ์ เห็นว่าอนุญาต ตราบใดยังไม่เป่าวิญญาน ออกเป็นสองทิศทาง คืออนุญาตอายุครรภ์ต้องไม่ถึงสี่สัปดาห์และห้ามเด็ดขาด ส่วนการทำแท้งกลัวความอื้อฉาว บางท่านว่าทำได้ต้องก่อนเป่าวิญญานและบางท่านไม่อนุญาต ส่วนการทำแท้งทารกผิดปกติ บางท่านอนุญาต เมื่อพบความผิดปกติระยะแรกของอายุครรภ์ บางท่านไม่อนุญาต จากประเด็นนี้ความเห็นที่ควรถือปฏิบัติ คือ ไม่อนุญาตให้มีการทำแท้งทารกหรือตัวอ่อนที่มีความบกพร่อง หากขาดความจำเป็นหรืออันตรายต่อชีวิตของหญิงผู้ตั้งครรภ์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการทำแท้งและกรอบความจำเป็นในมุมมองของนักปราชญ์อิสลามผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะออกเป็นสองข้อ

1. องค์กรผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความรู้ความเข้าใจประเด็นสุขภาพ ครอบครัวยุทธศาสตร์อิสลามเผยแพร่ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุกมการทำแท้งแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกระดับ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้
2. ทำวิจัยศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำแท้งเชิงภาคสนามที่ครอบคลุมกับกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มทุกระดับ

บรรณานุกรม

- ระบบสถิติทางการทะเบียน. (2559). <http://thaitgri.org/?p=36614g> (เข้าถึงวันที่ 18 สิงหาคม, 2563)
- Praewpan Sirilurt. (2022). สธ. ประกาศ ‘ทำแท้งได้’ ไม่ผิดกฎหมาย แต่ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ อายุครรภ์ 12-20 สัปดาห์ เพื่อคุ้มครองสิทธิแม่และชีวิตของทารกในครรภ์ <https://www.sdgmovement.com/2022/10/03/abortion-law-unplanned-pregnancy/> (เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2565)
- Abi Dawood. (1988). Abi Dawood Sulaiman Ibn al- Asth Asth al- Sajistani al- Azadi, *Sunan Abu Dawood*, Dar al- Jill,
- al- Boti. (1966). Muhammad Sa’ed al- Boti, *Dhawabit al- Muslihah fi al- Sha’riah al- Islamiah*, Matbah al- Ilmi, Demasq.
- al- Boti. (1988). Muhammad Sa-ed Ramadhan al- Boti, *masalah Tahdid al- Nasal Wiqayatan wa Ilajan*, maktabah al- Farabi, Demasq.
- al-Dasoqi. (n.d.). Shamsuddin Muhammad al- Dasuqi, *Hashiyah al- Dasuqi fi al- Sharh al-Kabir lil al-Dardir*, Matbaah Dar lhyaa’ al- Kutub al- Arabiyah.
- al-Ghazali. (1999). Hamid Muhammad bin Muhammad al-Ghazali, *Ihyaa’ Ulumiddin*, Matbaah Alam al- Kutub, Dimasq.
- al- Murtadha. (1949). Ahmad bin Yahya al- Murtadha, *al-Bahr al-Zukhar al-Jamia’ li Mazahib Ulamaa’ al- Amsar*, Matbaah al- Sunnah al- Muhammadiyah, Misr
- al- Nabhani. (1953) Taqiyyuddin al- Nabhani, *al-Nidham al- Ijtima-ie fi al- Islam*, Manshurat Hisbu al- Tahrir al- Qudus.
- al-Nawawi. (n.d.). *Sahih Muslim* bin al- Hajjaj al- Kushairi, Dar al- Kutub al- Ilmiah, Bairut.
- al- Qaisi. (1997). Kamil Saqar al- Qaisi, *Dhawabit Istikhdam al- Mawarid al- Bashariah fi al- Iqtisad al- Islami*, Jamiah Baghdad, Iraq.
- al-Ramli. (1967). Samashuddin Muhammad bin Abi al- Abbas Ahmad bin Hamzah bin Shihabuddin al-Ramli, *Nihayah al-Muhtaj Sharh al- Minhaj*, Matbaah Mustafa al-Babi al- Hambali wa Awladuhu, Misr.
- al-Sayuti. (1982). Jalaluddin al-Sayuti, *al-Ashbah wa al- Nadha-ir*, Dar al-Kutub al- Ilmiah, Bairut.

- Hashem Jamil. (1989). *Ziraah al- Ajinnah fi Daw-ie al- Shariah al- Islamiah*, Bahth Manshur fi Majallqah Resalah Islamiah, v.222 Rabi' al-Awwal 1410 AH, Wazarah al- Auwqaf , Iraq.
- Ibn Abidin. (2003). *Rad al- Mukhtaj ala al- Addar al- Mukhtar Hashiyah Ibn Abidin*, Dar Alam al- Kutub, al- Riyhad.
- Ibn Hazmi. (2003). Abu Muhammad Ali bin Ahmad bin Sa-ed bin Hazmi al- Andalusi, *al- Mahalla bi al- Athar*, Dar Lotal- Kutub al- Ilmiah, Bairu
- Ibn Humam. (1970). Muhammad bin Abdul wahid bin Abdulrahamid bin Masud, *Fathul Qadir*, Matbaah al-Kubra al- Amiriah, Misr.
- Ibn Juza. (1977). Ibn al-Qasim Muhammad bin Ahmad Ibn Juza, al- Kalbi al- Gharnati, *al- Qawanin al- Fighiah*, Dar al- Qalam, Bairut.
- Ibn Qudamah. (1998). Muwafiqqudeen Abi Muhammad bin Ahmad bin Muhammad bin Qudamah, *al-Mughni*, Dar Alam ak- Kutub, ar-riyhad.
- Nizham. (n.d.). Nizham wa Jamaah lk Ulamaa' al- Hind al- A'lam, *al- Fatawa al- Hindiah*, Dar al-Ma'rifah, Bairut,
- Shalatut. (n.d.). Imam al- Akbar Muhammad Shalatut, *al- Islam Aqidatan wa Shariatan*, t3, Dar al- Qalam, al- Qahirah.
- Shalatut. (n.d.). Mahmood Shalatut, *al-Fatawa li Imam al- Akbar*, Muassasah Dar al- Sha'ab,
- Shar fuddin. (1380). Shar fuddin Musa bin Ahmad, *al-Rawd al- Murbia' bi Sharh al- Mustaqnia'* Matbaah al- Salafiah, al- Qahirah.
- Wasfi Muhammad Ali. (1980). *al- Tib al-Adli Ilman wa Tatbeeqan*, Matbah Maafirf, Baghdad.